

Κάστρα για πολυπολιτισμικές και ψηφιακές εμπειρίες παιδιών
Έργο ERASMUS+ 2023-2-CY01-KA210 ΣΧΗ-000170000

ΒΗΜΑ - ΒΗΜΑ ΟΔΗΓΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ

Οδηγός Εκπαιδευτικού - Μέρος Πρώτο
Θεωρητικό Πλαίσιο και Εισαγωγή στον Οδηγό

ΣΕ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις. Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε ο EACEA μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι γι' αυτά.

Ιστότοπος έργου

Συνεργασία για το Έργο Podcastle

MUS-E Cyprus - Λεμεσός ▪ Κύπρος

Συντονιστής Έργου

Υπεύθυνη επικοινωνίας κα Teresa Dello Monaco - teresa.monaco@musecyprus.org

Senza Tempo APS - Sarzana ▪ Ιταλία

Υπεύθυνη επικοινωνίας κα Roberta Olmi - olmi.roberta@gmail.com

Δημοτικό Σχολείο Μαρωνίου-Ψεματισμένου - Μαρώνι ▪ Κύπρος

Υπεύθυνη επικοινωνίας κα Stella Eliadou - stella.eliadou1@gmail.com

Istituto comprensivo “Ilaria Alpi” - Sarzana ▪ Ιταλία

Υπεύθυνη επικοινωνίας κα Olga Tartarini - tartarini.olga@icalpisarzana.edu.it

«Το παρόν έργο διατίθεται με άδεια Creative Commons Attribution 4.0 International License»

ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΙ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟΝ ΟΔΗΓΟ

Τρεις βασικοί τομείς αναστοχασμού, εξίσου σημαντικοί, αποτελούν τη βάση του έργου που αναπτύχθηκε μέσω του έργου PodCastle. Αυτοί οι τομείς είναι αλληλένδετοι και αλληλοενισχύονται, διαμορφώνοντας μια εκπαιδευτική προσέγγιση που ανταποκρίνεται στις ποικίλες ανάγκες των μαθητών, προωθώντας παράλληλα την ολιστική ανάπτυξη:

- (1) αναγνώριση πολλαπλών νοημοσύνης και της σημασίας της κίνησης και των συναισθημάτων·
- (2) προώθηση της πολυπολιτισμικής ένταξης μέσω της πολιτιστικής κληρονομιάς· και
- (3) ανάπτυξη ψηφιακών δεξιοτήτων σε ένα ανθρωποκεντρικό πλαίσιο.

1.

Ο πρώτος τομέας εστιάζει στους περιορισμούς των παραδοσιακών σχολικών συστημάτων, τα οποία βασίζονται κυρίως στην προφορική και γραπτή διδασκαλία. Αυτές οι προσεγγίσεις δε φτάνουν αποτελεσματικά σε όλους τους μαθητές, ιδιαίτερα σε εκείνους που δυσκολεύονται με προγράμματα σπουδών που επικεντρώνονται κυρίως σε λεκτικές και λογικές δεξιότητες. Αυτό δεν υποδηλώνει έλλειψη ικανότητας, αλλά μάλλον αντικατοπτρίζει την ποικιλομορφία των ανθρώπινων γνωστικών ικανοτήτων. Σύμφωνα με τη θεωρία της πολλαπλής νοημοσύνης του Gardner (1983), τα άτομα μπορούν να επιδείξουν δυνατά σημεία σε ένα ευρύ φάσμα τομέων, συμπεριλαμβανομένης της οπτικο-χωρικής, σωματο-κιναισθητικής, μουσικής, διαπροσωπικής και ενδοπροσωπικής νοημοσύνης. Όταν τα εκπαιδευτικά συστήματα δεν αναγνωρίζουν και δεν εκτιμούν αυτές τις διαφορετικές μορφές νοημοσύνης, πολλοί μαθητές κινδυνεύουν να αποσυνδεθούν ή να περιθωριοποιηθούν στη μαθησιακή διαδικασία.

Το έργο PodCastle αντιμετωπίζει αυτήν την πρόκληση δημιουργώντας μαθησιακά περιβάλλοντα που ενεργοποιούν ταυτόχρονα πολλαπλές νοημοσύνες. Μέσω της ενσωμάτωσης καλλιτεχνικών, σωματικών και συνεργατικών δραστηριοτήτων, οι μαθητές ενθαρρύνονται να ασχολούνται με τη γνώση με τρόπους που ευθυγραμμίζονται με τα ατομικά τους δυνατά σημεία. Αυτή η συμπεριληπτική παιδαγωγική προσέγγιση όχι μόνο προάγει την ακαδημαϊκή επιτυχία, αλλά βελτιώνει και την αυτοεκτίμηση, το κίνητρο και το αίσθημα του ανήκειν των μαθητών.

Στενά συνδεδεμένος με αυτό είναι ο ουσιαστικός ρόλος της κίνησης στη γνωστική και συναισθηματική ανάπτυξη των παιδιών. Αυξανόμενα στοιχεία από τη νευροεπιστήμη και την εκπαιδευτική έρευνα υποδηλώνουν ότι η σωματική δραστηριότητα αποτελεί αναπόσπαστο μέρος των μαθησιακών διαδικασιών, συμβάλλοντας στη βελτίωση της συγκέντρωσης και της διατήρησης της μνήμης, καθώς και στη συνολική λειτουργία του εγκεφάλου. Αντίθετα, τα περιβάλλοντα που περιορίζουν τη σωματική δραστηριότητα μπορεί να επηρεάσουν αρνητικά τη γνωστική ανάπτυξη (Begley, 1996). Παρά ταύτα, πολλά παραδοσιακά περιβάλλοντα τάξης εξακολουθούν να απαιτούν από τους μαθητές να παραμένουν καθισμένοι και σωματικά αδρανείς για παρατεταμένες περιόδους.

Το έργο PodCastle αμφισβητεί αυτό το παράδειγμα ενσωματώνοντας την κίνηση στον πυρήνα του παιδαγωγικού του σχεδιασμού. Οι μαθητές ενθαρρύνονται να συνεργάζονται, να εξερευνούν το περιβάλλον τους και να συμμετέχουν σωματικά σε μαθησιακές εργασίες. Ένα βασικό στοιχείο του έργου αφορούσε την βιωματική μάθηση σε ένα περιβάλλον κάστρου, όπου οι μαθητές συμμετείχαν σε δραστηριότητες μουσικής, χορού και παιχνιδιών, ενώ παράλληλα εξερευνούσαν ιστορικό περιεχόμενο. Σε αυτό το πλαίσιο, η μάθηση γίνεται καθηλωτική, αντανakλώντας τις σύγχρονες αντιλήψεις για την αλληλεξάρτηση μεταξύ σωματικής δραστηριότητας και νόησης.

Η χρήση της αφήγησης ιστοριών ενισχύει περαιτέρω αυτήν την προσέγγιση. Η ετυμολογική σχέση μεταξύ «ιστορίας» και «αφήγησης» υπογραμμίζει τον κεντρικό ρόλο της αφήγησης στην ανθρώπινη κατανόηση. Η αφήγηση ιστοριών παρέχει ένα ισχυρό μέσο οργάνωσης και επικοινωνίας της γνώσης, επιτρέποντας στους μαθητές να συνδέουν τα γεγονότα με το νόημα, το πλαίσιο και το συναίσθημα. Η έρευνα δείχνει ότι οι μαθητές που εκτίθενται σε αφηγηματικές μορφές ιστορικού περιεχομένου επιδεικνύουν υψηλότερα επίπεδα ανάκλησης και κατανόησης σε σύγκριση με εκείνους που βασίζονται αποκλειστικά σε σχολικά βιβλία (Levstik, 1986).

Στο πλαίσιο του έργου PodCastle, η αφήγηση ιστοριών προσεγγίζεται ως μια ενεργή και συμμετοχική διαδικασία. Οι μαθητές ασχολούνται με την έρευνα, την κατασκευή και την εκτέλεση αφηγήσεων που ενσωματώνουν ανθρωπολογικά και ιστορικά στοιχεία. Υποστηριζόμενοι από εκπαιδευτικούς και ειδικούς σε έργα, γίνονται συνδημιουργοί γνώσης και όχι παθητικοί αποδέκτες. Η βάση αυτής της προσέγγισης είναι η αναγνώριση του κρίσιμου ρόλου του συναίσθηματος στη μάθηση. Το συναίσθημα οδηγεί την προσοχή και η προσοχή οδηγεί τη μάθηση. Συνεπώς, οι ουσιαστικές εκπαιδευτικές εμπειρίες πρέπει να εμπλέκουν τόσο τις γνωστικές όσο και τις συναισθηματικές διαστάσεις (Immordino-Yang & Damasio, 2007).

2.

Ο δεύτερος τομέας που πρέπει να ληφθεί υπόψη αφορά την ανάγκη δημιουργίας πολυπολιτισμικών εμπειριών χωρίς αποκλεισμούς εντός της τάξης. Αυτή η ανάγκη ευθυγραμμίζεται με ευρύτερες ευρωπαϊκές προτεραιότητες, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, της ισότητας και του σεβασμού της πολιτισμικής ποικιλομορφίας (Ευρωπαϊκή Ένωση, 2012). Καθώς οι ευρωπαϊκές κοινωνίες γίνονται ολοένα και πιο ποικιλόμορφες λόγω της μετανάστευσης και της παγκοσμιοποίησης, τα εκπαιδευτικά συστήματα αντιμετωπίζουν την πρόκληση της ενίσχυσης της ένταξης διατηρώντας παράλληλα την κοινωνική συνοχή.

Οι εκπαιδευτικοί διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο σε αυτή τη διαδικασία, ιδιαίτερα στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, όπου διαμορφώνονται θεμελιώδεις στάσεις και αξίες. Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να επεκτείνουν τις παιδαγωγικές τους προσεγγίσεις για να αντιμετωπίσουν την πραγματικότητα των πολυεθνικών και πολύγλωσσων τάξεων, μεταβαίνοντας από την αντιμετώπιση της ποικιλομορφίας ως πρόκλησης στην αναγνώρισή της ως πόρου. Μια αποτελεσματική στρατηγική είναι η προώθηση του διαπολιτισμικού διαλόγου σε συνεργατικά περιβάλλοντα μάθησης, όπου οι μαθητές ενθαρρύνονται να μοιράζονται και να εξερευνούν στοιχεία του πολιτισμικού τους υπόβαθρου.

Η ανάπτυξη της γνώσης των πολιτισμών ο ένας του άλλου ενισχύει τον αμοιβαίο σεβασμό και μειώνει τις προκαταλήψεις. Όταν η ποικιλομορφία προσεγγίζεται ως πηγή περιέργειας και εμπλουτισμού, οι μαθητές είναι πιο πιθανό να αναπτύξουν ενσυναίσθηση και ανοιχτότητα. Τα παιδιά με μεταναστευτικό υπόβαθρο, ειδικότερα, επωφελούνται από τις ευκαιρίες να εκφράσουν υπερηφάνεια για την πολιτιστική τους κληρονομιά, ενώ παράλληλα ασχολούνται με τον πολιτισμό του νέου τους περιβάλλοντος, καλλιεργώντας ένα ισορροπημένο αίσθημα ταυτότητας και αίσθησης του ανήκειν.

Σε αυτό το πλαίσιο, το έργο PodCastle τοποθετεί τις δραστηριότητές του γύρω από ένα κοινό στοιχείο της πολιτιστικής κληρονομιάς: τα κάστρα. Αυτές οι δομές παρέχουν ένα πλούσιο και προσβάσιμο σημείο εισόδου για διεπιστημονική μάθηση, ενσωματώνοντας την ιστορία, την αρχιτεκτονική, την αφήγηση ιστοριών και την καλλιτεχνική έκφραση. Ταυτόχρονα, το έργο ενθαρρύνει τους μαθητές να εξερευνήσουν συγκρίσιμες μορφές πολιτιστικής κληρονομιάς από διαφορετικές χώρες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που συνδέονται με το υπόβαθρο των συνομηλίκων τους. Με αυτόν τον τρόπο, η πολιτιστική κληρονομιά γίνεται μια πλατφόρμα για διαπολιτισμική ανταλλαγή και διάλογο.

Η εμπάθунση της ενασχόλησης με την πολιτιστική κληρονομιά κατά την παιδική ηλικία είναι ιδιαίτερα πολύτιμη τόσο για την ατομική ανάπτυξη όσο και για την κοινωνική συνοχή. Η πολιτιστική κληρονομιά υποστηρίζει τη διαμόρφωση ταυτότητας βοηθώντας τα παιδιά να ενταχθούν σε ευρύτερα ιστορικά και πολιτιστικά πλαίσια (Συμβούλιο της Ευρώπης, 2005). Προωθεί επίσης τη διεπιστημονική μάθηση, την κριτική σκέψη και την έρευνα, καθώς οι μαθητές ερμηνεύουν και αναστοχάζονται ποικίλες πολιτισμικές εκφράσεις.

Επιπλέον, η εκπαίδευση στην πολιτιστική κληρονομιά προάγει την διαπολιτισμική κατανόηση, εκθέτοντας τους μαθητές σε διαφορετικές οπτικές και παραδόσεις. Αυτό βοηθά στην αντιμετώπιση των στερεοτύπων και ενθαρρύνει την ενσυναίσθηση, συμβάλλοντας στην ανάπτυξη συμπεριληπτικών στάσεων και δημοκρατικών αξιών (UNESCO, 2017). Οι συναισθηματικές και βιωματικές διαστάσεις της μάθησης που βασίζεται στην πολιτιστική κληρονομιά ενισχύουν περαιτέρω τη συμμετοχή, καθιστώντας τη μάθηση πιο ουσιαστική και αξέχαστη.

Τέλος, η έμφαση στην πολιτιστική κληρονομιά συμβάλλει στη μετάδοση και τη βιωσιμότητά της. Με την ενεργό συμμετοχή τους στην κληρονομιά, τα παιδιά συμμετέχουν στη διατήρησή της και την επανερμηνεία της, διασφαλίζοντας τη σημασία της για τις μελλοντικές γενιές. Υπό αυτή την έννοια, η εκπαίδευση διαδραματίζει ζωτικό ρόλο όχι μόνο στην κατανόηση του παρελθόντος αλλά και στη διαμόρφωση ενός κοινού και χωρίς αποκλεισμούς μέλλοντος.

3.

Ο τρίτος τομέας εξέτασης αφορά την ανάπτυξη των ψηφιακών δεξιοτήτων και ικανοτήτων που απαιτούνται στη σύγχρονη εκπαίδευση. Σε έναν ολοένα και πιο ψηφιοποιημένο κόσμο, η ικανότητα αποτελεσματικής, κριτικής και δημιουργικής χρήσης της τεχνολογίας είναι απαραίτητη για την πλήρη συμμετοχή στην κοινωνία (UNESCO, 2018). Αυτό απαιτεί τόσο από τους εκπαιδευτικούς όσο και από τους μαθητές να αναπτύξουν ένα ευρύ σύνολο ψηφιακών ικανοτήτων, που να εκτείνεται πέρα από τις τεχνικές δεξιότητες και να περιλαμβάνει την κριτική σκέψη, τη συνεργασία και την ηθική επίγνωση.

Για τους εκπαιδευτικούς, αυτή η μετατόπιση συνεπάγεται έναν μετασχηματισμό των παιδαγωγικών ρόλων, από τη μετάδοση γνώσης στη διευκόλυνση σε ψηφιακά μαθησιακά περιβάλλοντα. Ωστόσο, η ενσωμάτωση της τεχνολογίας πρέπει να παραμείνει βασισμένη σε μια ανθρωποκεντρική προσέγγιση. Τα ψηφιακά εργαλεία θα πρέπει να εξυπηρετούν εκπαιδευτικούς σκοπούς και να ενισχύουν την ανθρώπινη αλληλεπίδραση, αντί να την αντικαθιστούν ή να την μειώνουν. Όπως υποστηρίζει ο Selwyn (2016), η χρήση της τεχνολογίας στην εκπαίδευση πρέπει να εξεταστεί κριτικά για να διασφαλιστεί η ευθυγράμμιση με τις παιδαγωγικές αξίες και τις ανάγκες των μαθητών.

Το έργο PodCastle αποτελεί παράδειγμα αυτής της προσέγγισης μέσω της χρήσης ψηφιακής αφήγησης και της παραγωγής podcast. Οι μαθητές συμμετείχαν στη δημιουργία podcast, ασχολούμενοι με τη δημιουργική γραφή, την κατασκευή αφηγήσεων και την ηχογράφηση. Αυτές οι δραστηριότητες παρείχαν ένα αυθεντικό πλαίσιο για την ανάπτυξη ψηφιακών ικανοτήτων, ενισχύοντας παράλληλα την επικοινωνία, τη δημιουργικότητα και τη συνεργασία.

Η διαδικασία παραγωγής podcast επέτρεψε στους μαθητές να πειραματιστούν με τη γλώσσα, να βελτιώσουν τις αφηγηματικές και προφορικές τους δεξιότητες και να ασχοληθούν με τεχνικές πτυχές των ψηφιακών μέσων. Είναι σημαντικό ότι οι μαθητές επέδειξαν υψηλά επίπεδα κινήτρων και απόλαυσης, βιώνοντας ένα αίσθημα ιδιοκτησίας και υπερηφάνειας για την εργασία τους. Η συνεργατική φύση της δραστηριότητας υποστήριξε περαιτέρω την κοινωνική αλληλεπίδραση και την ομαδική εργασία.

Η ψηφιακή αφήγηση επέτρεψε επίσης στους μαθητές να συνδεθούν με τα ευρύτερα θέματα του έργου, την αφήγηση και την πολιτιστική κληρονομιά. Παράγοντας και μοιράζοντας τις δικές τους ιστορίες, έγιναν ενεργοί συνεισφέροντες στην πολιτιστική έκφραση. Όπως τονίζει ο Robin (2008), η ψηφιακή αφήγηση είναι ένα ισχυρό εργαλείο για την ενίσχυση της εμπλοκής και την ανάπτυξη πολλαπλών γραμματισμών.

Το έργο PodCastle καταδεικνύει την αξία της ενσωμάτωσης πολλαπλών νοημοσύνων, της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης και της ψηφιακής ικανότητας σε ένα ολιστικό και ανθρωποκεντρικό πλαίσιο. Αντιμετωπίζοντας τη γνωστική ποικιλομορφία, προωθώντας την πολιτισμική ένταξη και χρησιμοποιώντας την τεχνολογία με ουσιαστικούς τρόπους, το έργο προσφέρει ένα μοντέλο εκπαίδευσης που είναι συμπεριληπτικό, ελκυστικό και ανταποκρίνεται στις πολυπλοκότητες της σύγχρονης κοινωνίας.

Ο ΟΔΗΓΟΣ ΔΑΣΚΑΛΟΥ ΒΗΜΑ-ΒΗΜΑ ΤΟΥ PODCASTLE αποτελείται από 5 μέρη:

Θεωρητικό Πλαίσιο και Εισαγωγή στον Οδηγό (αυτό το έγγραφο)

Αυτή η αρχική ενότητα παρέχει τα εννοιολογικά θεμέλια που υποστηρίζουν το έργο PodCastle. Περιγράφει τις βασικές παιδαγωγικές αρχές, συμπεριλαμβανομένων των πολλαπλών νοημοσύνων, της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης και της ψηφιακής ικανότητας. Επίσης, εισάγει τους στόχους του οδηγού και τοποθετεί το έργο στο πλαίσιο ευρύτερων εκπαιδευτικών προτεραιοτήτων, προσφέροντας στους εκπαιδευτικούς μια σαφή κατανόηση της λογικής που καθοδηγεί τις προτεινόμενες δραστηριότητες.

Οργάνωση Δραστηριοτήτων Εντός και Εκτός Τάξης: Διαδρομές Μάθησης για Δημιουργία Περιεχομένου Podcast

Το δεύτερο μέρος παρουσιάζει ιδέες που καθοδηγούν τους εκπαιδευτικούς στο σχεδιασμό και την εφαρμογή δραστηριοτήτων τόσο εντός όσο και εκτός της τάξης. Δίνει έμφαση στη βιωματική και την τοπική μάθηση, ιδιαίτερα μέσω επισκέψεων σε χώρους πολιτιστικής κληρονομιάς, όπως κάστρα. Αυτή η ενότητα υποστηρίζει τους εκπαιδευτικούς στη διευκόλυνση της έρευνας, της παρατήρησης και της δημιουργικής εξερεύνησης, επιτρέποντας στους μαθητές να συλλέγουν περιεχόμενο που αργότερα θα αναπτυχθεί σε podcast.

Πώς να δημιουργήσετε podcast με παιδιά δημοτικού σχολείου

Αυτή η ενότητα προσφέρει πρακτικές, βήμα προς βήμα οδηγίες για την παραγωγή podcast, προσαρμοσμένες στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Καλύπτει βασικά στάδια όπως η ανάπτυξη ιδέας, η συγγραφή σεναρίου, η αφήγηση, η ηχογράφηση και η βασική επεξεργασία. Η έμφαση δίνεται στην προσβασιμότητα και την συμπερίληψη, διασφαλίζοντας ότι οι εκπαιδευτικοί με ποικίλα επίπεδα ψηφιακής εμπειρογνωμοσύνης μπορούν να υποστηρίξουν αποτελεσματικά τους μαθητές στην παραγωγή ουσιαστικού ηχητικού περιεχομένου.

Ο ΟΔΗΓΟΣ ΔΑΣΚΑΛΟΥ ΒΗΜΑ-ΒΗΜΑ ΤΟΥ PODCASTLE αποτελείται από 5 μέρη:

4.

Εργαλεία Αξιολόγησης και Ανάπτυξη Εκπαιδευτικών: Ερωτηματολόγια και Ιδέες για Εργαστήρια

Το τέταρτο μέρος παρέχει εργαλεία για την αξιολόγηση του αντίκτυπου των δραστηριοτήτων στην τάξη, συμπεριλαμβανομένων ερωτηματολογίων που έχουν σχεδιαστεί για να καταγράφουν την εμπλοκή των μαθητών, τα μαθησιακά αποτελέσματα και τη συνολική εμπειρία. Επιπλέον, προσφέρει προτάσεις για εργαστήρια εκπαιδευτικών που στοχεύουν στην επαγγελματική ανάπτυξη, στην ενθάρρυνση του αναστοχασμού, στην ανταλλαγή πρακτικών και στην ενίσχυση των παιδαγωγικών ικανοτήτων.

5.

Πακέτο Δραστηριοτήτων για Παιδιά

Το τελευταίο μέρος αποτελείται από ένα πακέτο πρακτικών δραστηριοτήτων για τους μαθητές, το οποίο περιλαμβάνει πρότυπα και φύλλα εργασίας που θα χρησιμοποιηθούν κατά τη διάρκεια επισκέψεων στο χώρο και δραστηριοτήτων στην τάξη. Αυτά τα υλικά έχουν σχεδιαστεί για να υποστηρίζουν την παρατήρηση, τη λήψη σημειώσεων και τη δημιουργική συμβολή, βοηθώντας τα παιδιά να καταγράψουν τις εμπειρίες και τις ιδέες τους. Το πακέτο δραστηριοτήτων παίζει βασικό ρόλο στην υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας και στη διευκόλυνση της μετάβασης από την εξερεύνηση στη δημιουργία περιεχομένου.

Αναφορές

- Begley, S. (1996). *Your child's brain*. New York, NY: Ballantine Books.
- Council of Europe. (2005). *Framework Convention on the Value of Cultural Heritage for Society (Faro Convention)*.
- European Union. (2012). *Consolidated version of the Treaty on European Union*. Official Journal of the European Union.
- Gardner, H. (1983). *Frames of mind: The theory of multiple intelligences*. New York, NY: Basic Books.
- Immordino-Yang, M. H., & Damasio, A. (2007). We feel, therefore we learn: The relevance of affective and social neuroscience to education. *Mind, Brain, and Education*, 1(1), 3–10.
- Levstik, L. S. (1986). The relationship between historical response and narrative in a sixth-grade classroom. *Theory & Research in Social Education*, 14(1), 1–19.
- Robin, B. R. (2008). Digital storytelling: A powerful technology tool for the 21st century classroom. *Theory Into Practice*, 47(3), 220–228.
- Selwyn, N. (2016). *Education and technology: Key issues and debates* (2nd ed.). London: Bloomsbury.
- UNESCO. (2017). *Education for sustainable development goals: Learning objectives*. Paris: UNESCO.
- UNESCO. (2018). *ICT competency framework for teachers*. Paris: UNESCO.

